

Granskning av regional utveckling

Region Värmland

Januari 2023

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Värmland genomfört en granskning av det regionala utvecklingsarbetet i Region Värmland. Granskningens syfte har varit att granska om Regionala utvecklingsnämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende sitt uppdrag att ansvara, utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att Regionala utvecklingsnämnden inte helt säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende sitt uppdrag att ansvara, utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor	Bedömning	
1. Har nämnden fastställt styrdokument avseende sitt uppdrag att ansvara för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling?	Ja	
2. Har nämnden tillsett att det finns en tydlig process för arbetet med de här aktuella frågorna?	Delvis	
3. Sker arbetet med närings- och arbetslivets utveckling i enlighet med fastställda styrdokument och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt?	Delvis	
4. Hur säkerställer nämnden att arbetet med närings- och arbetslivets utveckling sker i enlighet med nämndens uppdrag och på ett ändamålsenligt sätt?	Tillräckligt	
5. Har åtgärder vidtagits med anledning av de brister och de förbättringsförslag som framfördes i granskningarna 2019 och 2020?	Ja	

Rekommendationer

Mot bakgrund av föreliggande granskning rekommenderar vi Regionala utvecklingsnämnden att

- slutföra påbörjat och planerat arbete för att fastställa de insats- och handlingsplaner som kan konkretisera Värmlandsstrategin
- bibehålla den struktur som skapats i nämndplan och verksamhetsplan vad gäller koppling mellan insatser och styrdokument
- fortsätta utveckla formerna för uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet utifrån Värmlandsstrategin
- vidmakthålla inriktningen att i ökad grad dokumentera arbetsprocesser och flöden i syfte att minska sårbarhet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Avgränsning	4
Metod	4
Granskningsresultat	5
Styrdokument	5
Arbetsprocessen	10
Arbete kopplat till styrdokument	12
Nämndens uppdrag och uppföljning	16
Uppföljning av tidigare granskningar	18
Samlad bedömning och rekommendationer	25

Inledning

Bakgrund

Regionens revisorer genomförde 2019 en granskning avseende regional utveckling och 2020 en granskning avseende hantering av statliga medel för regionalt tillväxtarbete. I rapporterna bedömde konsulterna att nämnden delvis hade en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende den regionala utvecklingen inom regionen på en övergripande nivå respektive avseende hanteringen av statliga medel.

Av regionplan 2022 framgår att Regionala utvecklingsnämndens nämndmål 2022 är "Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland". Nämndens övergripande inriktning är att skapa möjlighet för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar och jämställd tillväxt i hela Värmland som bidrar till att finansiera vår välfärd och ett attraktivt samhälle.

Av Regionala utvecklingsnämndens reglemente framgår att nämnden ska fullgöra Region Värmlands uppgifter enligt förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete, vilket innebär att nämnden bland annat ska ansvara för, utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling inklusive infrastruktur, forskning och innovation, kompetensförsörjning, arbetsmarknad, utbildning, jämställdhet och miljö.

I "Revisionsplan 2022" har revisorerna aktualiserat en granskning avseende Regionala utvecklingsnämndens uppdrag avseende närings- och arbetslivets utveckling inkl. uppföljning.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med detta uppdrag är att granska om Regionala utvecklingsnämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende sitt uppdrag att ansvara, utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling.

I granskningen ingår en uppföljning av de iakttagelser och rekommendationer som framfördes i de granskningar som genomfördes år 2019 och 2020.

Granskningens syfte har brutits ned till följande **revisionsfrågor**:

- Har nämnden fastställt styrdokument avseende sitt uppdrag att ansvara för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling?
- Har nämnden tillsett att det finns en tydlig process för arbetet med de här aktuella frågorna?
- Sker arbetet med närings- och arbetslivets utveckling i enlighet med fastställda styrdokument och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt?
- Hur säkerställer nämnden att arbetet med närings- och arbetslivets utveckling sker i enlighet med nämndens uppdrag och på ett ändamålsenligt sätt?

- Har åtgärder vidtagits med anledning av de brister och de förbättringsförslag som framfördes i granskningarna 2019 och 2020?
- Om granskningen visar brister, vilka rekommendationer ges?

Avgränsning

Granskningen avser i första hand Regionala utvecklingsnämndens verksamhet under år 2022. Granskningen är av övergripande karaktär avseende närings -och arbetslivets utveckling och kommer endast i enstaka fall beröra de olika verksamhetsområden som ryms inom begreppet regional utveckling. Granskningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen för år 2022.

Revisionskriterier

Bedömningar i granskningen har gjorts gentemot för granskningen tillämpliga krav och förväntningar som ställs på nämnden i följande lagar, förordningar och styrdokument:

- Kommunallagen (6:6)
- Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar
- Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete
- Värmlandsstrategin 2040
- Regionplan 2022

Metod

Granskningen har genomförts genom insamling och analys av styrdokument, nämndens protokoll för 2022 samt olika typer av uppföljnings -och utvärderingsrapporter. Därtill har intervjuer företagits med förvaltningsledning och urval av strateger samt vice samt andre vice ordförande i Regionala utvecklingsnämnden. Därtill har information inhämtats vad gäller kommuners syn på Regionala utvecklingsnämndens arbete från ett urval av länets kommuner. Granskningen har genomförts av Henrik Fagerlind, certifierad kommunal revisor (projektledare), Amanda Guerra (projektmedarbetare) och Tobias Bjöörn, certifierad kommunal revisor (kvalitetssäkrare).

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Styrdokument

Revisionsfråga 1: Har nämnden fastställt styrdokument avseende sitt uppdrag att ansvara för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling?

lakttagelser

Av intervjuer framgår att det finns två primära styrningar i det regionala utvecklingsuppdraget. Regionala utvecklingsnämnden beslutar i sin nämndplan om de uppdrag Avdelningen för regional utveckling ska prioritera under kommande år, och fördelar den ram som fullmäktige tilldelat. Det finns även ett statligt uppdrag via Näringsdepartementet där verksamheten tilldelas resurser, 1:1-medel, med krav på uppföljning och årlig åiterrapportering av villkorsbeslut. 1:1-medel ska främst användas till regionala satsningar i linje med den regionala utvecklingsstrategin. Budgeten för insatser inom det regionala utvecklingsuppdraget består främst av de statliga medlen, och en mindre del utgörs av finansiering från regionen. Omkring hälften av personalen är finansierad med basfinansieringen från regionen, och de statliga medlen omsätts i huvudsak i olika utvecklingsprojekt och företagsstöd.

Nedan redovisas de huvudsakliga styrdokument som reglerar nämndens verksamhet samt de styrdokument nämnden själva fastställt i syfte att styra sin verksamhet.

Övergripande styrdokument

I *Reglemente allmänna bestämmelser för styrelsen och övriga nämnder* (beslutad av Regionfullmäktige 2021-12-08 § 177) redovisas de formella bestämmelserna för Region Värmland och beskriver ansvar, uppgifter och arbetsformer för respektive nämnd. Av reglementet framgår att Region Värmland har i uppdrag att driva ett framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete, i samverkan med regionens kommuner och andra aktörer. Vidare framgår att Region Värmland ska leda det regionala utvecklingsarbetet för en långsiktig och hållbar utveckling i regionen, genom sitt ansvar för regionala uppgifter och uppdraget att genomföra åtgärder inom områden som kompetensförsörjning, näringsliv, kultur, folkbildning och folkhälsa. Nämnderna är ansvariga för den interna kontrollen inom sitt respektive verksamhetsområde samt att kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

I *Reglemente för regionala utvecklingsnämnden* (beslutad av Regionfullmäktige 2021-12-08 § 177) framgår att den regionala utvecklingsnämnden ska fullgöra Region Värmlands uppgifter enligt förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete, vilket innebär att nämnden bland annat ska svara för följande uppgifter:

- Ansvara, utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling inklusive infrastruktur, forskning och innovation, kompetensförsörjning, arbetsmarknad, utbildning, jämställdhet och miljö.
- Ansvara för det statliga tillväxtuppdraget i enlighet med det årliga villkorsbeslutet, inklusive att inom ramen för av fullmäktige fastställd budget besluta om stöd till

utvecklingsprojekt samt fördela statliga medel till projekt och företagsstöd för regionalt tillväxtarbete.

- Löpande analysera, följa upp, utvärdera och sammanställa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.
- Ansvara för det löpande samrådet och samverka med Värmlands kommuner, andra regionkommuner och berörda utvecklings- och tillväxtaktörer inom nämndens ansvarsområde.
- Ansvara för och utföra uppgifter inom ramen för EU:s sammanhållningspolitik, till exempel strukturfonder.
- Efter beredning av respektive nämnd, upprätta förslag till regional utvecklingsstrategi.
- Upprätta delstrategier eller handlingsplaner för att genomföra de delar av den regionala utvecklingsstrategin som ligger inom nämndens ansvarsområde.
- Inom nämndens ansvarsområde verkställa regionfullmäktiges beslut.

Värmlandsstrategin 2040 fastställdes av Regionfullmäktige 2021-06-02 § 73. Region Värmland samordnar genom Regionala utvecklingsnämnden arbetet, men strategin har formats och genomförs av en mängd olika aktörer utöver Regionen. Strategin utgör en grund för beslut och styr hur projektmedel ska fördelas på regional nivå. Den fungerar också som en kompass vid förhandlingar med myndigheter, regeringen och EU. Värmlandsstrategin tar sin utgångspunkt i den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030 och syftar till att kraftsamla kring gemensamma och långsiktiga mål och prioriteringar för den regionala utvecklingen.

Bild hämtad från *Värmlandsstrategin 2040*

Värmlandsstrategin pekar ut riktlinjerna, men det faktiska arbetet med att nå målen sker i samverkans- och samhandlingsforum runt om i regionen, nationellt och globalt. I strategin beskrivs vision, nuläge, insatsområden och genomförande. Följande insatsområden återfinns i Värmlandsstrategin:

- Förbättra livsvillkoren
- Höja kompetensen
- Utveckla attraktiva platser
- Stärka konkurrenskraften

Insatsområdena ska konkretiseras i mätbara mål och insatser på kort och lång sikt i regionala insats- och handlingsplaner, i styrdokument och insatsplaner hos lokala och regionala aktörer.

Nämndens styrdokument

Nämnden fastställer årligen en nämndplan enligt Region Värmlands styrmodell. I *Nämndplan för 2022* (beslutad av nämnden 2021-10-05 § 193) framgår Region Värmlands vision och värdegrund samt nämndens mål, uppdrag och fokus för verksamhetsåret 2022. Även förutsättningar som är styrande för nämndens ansvarsområde (inklusive bl.a. lagar och förordningar, styrande program och dokument samt nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030), budget, uppföljningsplan, internkontroll, uppsiktsplikt, Agenda 2030 och en mätplan finns med i nämndplanen.

Regionala utvecklingsnämndens resultatmål kopplas till regionövergripande effektmål. Nämndens resultatmål "Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland" kopplas till följande regionövergripande effektmål: Trygga och nöjda invånare, attraktivt och hållbart Värmland, god, jämlik och jämställd hälsa samt hållbar organisation. Effektmålet "Hållbar organisation" är uppdelat i fyra olika delar och av dessa följer regionala utvecklingsnämnden upp följande tre delar på nämndnivå: Ekonomi i balans, hållbart arbetsliv samt respektfulla möten.

Nämndplan för 2023 (beslutad av nämnden 2022-06-14 § 114) innehåller Region Värmlands vision och värdegrund samt nämndens mål och uppdrag, förutsättningar som är styrande för nämndens ansvarsområde, budget, arbetsmiljö och personalfrågor, uppföljningsplan, internkontroll och uppsiktsplikt. Samma effektmål gäller som för 2022. En sammanställning finns av alla strategiområden som ingår i det regionala utvecklingsansvaret och således även inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Nämnden beslutar även om en årlig internkontrollplan.

För varje verksamhetsår ligger nämndplan, tillsammans med Värmlandsstrategin och det årliga villkorsbeslutet, till grund för en av förvaltningen upprättad verksamhetsplan. 2022 års verksamhetsplan innehåller Region Värmlands vision, mål och värdegrund, styrdokument som styr Regional utveckling, samt information om verksamheten, organisation, prioriteringar för Regional utveckling 2022, budgetramar och mätplan.

Följande interna styrdokument anses vara väsentliga för upprättande av förvaltningens verksamhetsplan:

- *Värmlandsstrategin* - Det övergripande dokumentet för all planering. All verksamhet ska utgå från strategin och bidra till att målen i strategin uppnås.
- *Regionplan* - Flerårsplan som anger inriktningen för nämndplanerna.
- *Nämndplan* - Beskriver vilka uppgifter nämnden har, vilka förutsättningar nämnden måste förhålla sig till samt hur nämnden uppfattat uppdraget från regionfullmäktige.

Uppdraget inom verksamhetsområdet Regional utveckling styrs även av olika lagar, förordningar och annan statlig styrning där de mest centrala är:

- Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar
- Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete
- Nationell strategi för hållbar regional utveckling 2021-2030
- Regeringens villkor för budgetåret 2022 (villkorsbeslut 2022)

Verksamhetens övergripande och långsiktiga uppdrag är att i nära samverkan med privata och offentliga aktörer samt civilsamhället – kommunalt, regionalt, nationellt och internationellt – bedriva en långsiktig, strategisk sektorsövergripande utvecklingsverksamhet som stärker Värmlands konkurrenskraft, och som samtidigt bidrar till en jämlik och hållbar regional tillväxt i hela Värmland.

Delstrategier och handlingsplaner

Nämnden ansvarar för att upprätta delstrategier och handlingsplaner för att genomföra de delar av den regionala utvecklingsstrategin som ligger inom nämndens ansvarsområde. Inom ramen för granskningen har vi tagit del av en sammanställning av de beslutade och planerade externa och interna handlingsplaner utifrån insatsområdena i Värmlandsstrategin som ska konkretisera arbetet med regional utveckling.

Av sammanställningen av insatsområden och handlingsplaner framgår att det finns handlingsplaner på både länsövergripande nivå och nämndnivå. Vissa av dessa handlingsplaner är övergripande för regionen men framtagna av nämnden. Flera handlingsplaner och insatsområden är under framtagning, under omarbetning eller i behov av uppdatering. Arbetet med att ta fram vissa handlingsplaner är inte påbörjat än. Se tabell 1 för sammanställning.

Vi har tagit del av handlingsplanen för uppföljning och lärande av Värmlandsstrategin, handlingsplan för investerings- och exportfrämjande samt strategi för smart specialisering. Det framkommer av intervjuer att handlingsplanen för uppföljning och lärande ska ses över. Det framgår även att en kompetensförsörjningsplan, digitaliseringsplan och plan för kommersiell service håller på att arbetas fram och att en regional handlingsplan ska tas fram tillsammans med samarbetsaktörer.

I *Handlingsplan för uppföljning och lärande av Värmlandsstrategin* beskrivs en modell för uppföljning och lärande där förändringslogik används som ett verktyg.

Värmlandsstrategins fyra insatsområden delas upp i olika delmål och indikatorer för att kunna mäta målen. Det görs även en beskrivning av hur en målkorrelation mellan olika strategiska nivåer såsom strategiskt ramverk, Värmlands folkhälsoplan, Värmlandsstrategin och Agenda 2030 kan se ut. En lathund för förändringslogiken i praktiken presenteras och inkluderar olika frågeställningar kopplade till nuläge, insats, resultat och effekter på kort och lång sikt som man kan använda sig av vid utformning av insats- och handlingsplaner kopplade till Värmlandsstrategin.

Exporthandlingsplan Värmland utgör en av flera delstrategier och handlingsplaner för Värmlandsstrategin och tar sin utgångspunkt i den nationella export -och investeringsstrategin. Handlingsplanens syfte är att möta upp behov hos innovations- och företagsfrämjande aktörer, samt de företag och idébärare de stödjer, för att de ska nå nya marknader eller etablera innovationer. Förutom det ska handlingsplanen stärka och tydliggöra det arbete som sker inom 'Regional Exportsamverkan' - ett regeringsuppdrag som syftar till att samordna det statliga och regionala exportstödet ut mot företagen så att företagen får rätt stöd i rätt tid - och sammankoppla det tydligt med arbetet inom Region Värmlands Smart-specialiseringsstrategi.

Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering ska bland annat bidra till ökat fokus på hållbarhet och digitalisering som kan bidra till en grön omställning, med utgångspunkt i EU:s tillväxtstrategi 2021-2027, höja kunskaps- och innovationsgraden i regionen och skapa förutsättningar för ökad internationell konkurrenskraft samt skapa bättre och hållbarare jobb, förbättra jämlikheten, öka jämställdheten, stärka tjänsteutvecklingen och bidra till den globala utvecklingen. Genom smart specialisering görs en gemensam kraftsamling för att stärka de parametrar som tillsammans bidrar till ett regionalt innovationsklimat, exempelvis kompetensförsörjning, forskningsfinansiering, näringslivets förnyelseförmåga, entreprenörskap och innovation. Smart specialisering handlar enligt strategin om att skapa konkurrenskraft inom ett antal utpekade områden och att samtidigt bidra till att möta samhällsutmaningar både i Värmland och internationellt.

Av intervjuer framgår att Värmlandsstrategin är det viktigaste styrdokumentet för regionala utvecklingsnämndens verksamhet. Nämndplanen konkretiserar det som ska göras under respektive år. Förutom dessa styrdokument har nämnden även olika typer av förordningar, samverkansavtal och andra styrdokument att förhålla sig till. De planer som berör flera delar av organisationen beslutas av regionstyrelsen medan de planer som tydligt berör verksamhetsområdet regional utveckling beslutas av regionala utvecklingsnämnden.

Bedömning

Har nämnden fastställt styrdokument avseende sitt uppdrag att ansvara för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling?

Bedömning: ja

Vår bedömning är att regionala utvecklingsnämnden fastställt ett antal viktiga styrdokument för sin verksamhet. Samtidigt kännetecknas nämndens ansvarsområde av

styrning från andra nivåer och är beroende av styrdokument som beslutas i samråd med andra aktörer. Ett viktigt arbete pågår för att få fler handlingsplaner som kan operationalisera arbetet med att förverkliga Värmlandsstrategin på plats.

Arbetsprocessen

Revisionsfråga 2: Har nämnden tillsett att det finns en tydlig process för arbetet med de här aktuella frågorna?

lakttagelser

Organisation

Av verksamhetsplanen 2022 framgår att Avdelningen Regional utveckling har en regional utvecklingsdirektör och tre enhetschefer. Vid intervjuer framgår att avdelningen har ca 50 anställda, varav tre personer i Bryssel. Avdelningen ansvarar för de strategiska områdena i Värmlandsstrategin, stödfunktioner, uppdrag för Region Värmland (funktion för strategiskt påverkansarbete och bilden av Värmland) samt uppdrag från och kommuner (Business Region Värmland). Under stödfunktioner ligger ledningsstöd, analys, projektekonomi och beredning. Avdelningen har även stöd i form av kommunikation, HR och controllerfunktion, vilka dock organisatoriskt inte tillhör avdelningen Regional utveckling.

Av delegeringsförteckning för regionala utvecklingsnämnden (beslutad av nämnden 2021-12-07 § 245) framgår att nämnden delegerar beslutsrätten i allmänna ärenden samt ärenden om ekonomi, ansökningar, konferenser och resor. Den delegerade beslutsrätten omfattar endast beslut inom tilldelade ramar, riktlinjer och övriga befogenheter.

Samverkan

Ett samverkansavtal finns mellan Region Värmland och regionens kommuner. Avtalet beskriver syfte, principer för samverkan och ansvarsfördelning mellan parterna. Det reglerar också formerna för samverkan. Av samverkansavtal mellan Region Värmland och regionens kommuner framgår att samverkan sker i Värmlandsrådet som består av kommunstyrelseordförande samt ytterligare förtroendevald representant, presidierna i regionstyrelsen samt regionens nämnder. Värmlandsrådet sammanträder 2-4 gånger per år eller efter behov. Samverkan sker även i Värmlandsrådets arbetsutskott som består av regionstyrelsens ordförande samt kommunstyrelsens ordförande i respektive kommun. Arbetsutskottet sammanträder cirka tio gånger per år eller efter behov.

Samverkan kan även ske i sakområdesråd. Dessa inrättas av Värmlandsrådet och kan exempelvis etableras inom regionala utvecklingsområdet. Samtliga kommuner ska erbjudas representation i sakområdesråd. Regionen representeras av tre eller flera förtroendevalda. Rådets uppdrag och mötesfrekvens fastställs av Värmlandsrådet. Till sakområdesområden knyts de tjänstemannanätverk som etableras inom respektive sakområde.

Vid intervjuer framkommer att Värmlandsrådet är ett av de viktigaste samverkansforumen för regional utveckling. Det pågår även en diskussion med kommunerna i regionen om att Regionala utvecklingsnämndens strategier ska få delta i olika kommunala nätverk. Vid intervjuer med kommunföreträdare beskrivs att det främst är Värmlandsrådet som kommunerna ser som arena för dialog och påverkan i det regionala utvecklingsarbetet.

Några konkreta exempel på samverkan lämnas i det följande. Samverkansfunktion för smart specialisering finns även med Karlstad universitet där forskargrupper är med. Ett annat viktigt nätverk är näringslivskluster. Klustrena fungerar som plattformar för smart specialisering och näringslivsutveckling. Nationellt har Näringsdepartementet har initierat ett nätverk tillsammans med myndigheter och regioner. Tillväxtverket har ett nätverk för smart specialisering. Det finns även EU-nätverk, nätverk inom OECD och andra globala nätverk. Det finns ingen heltäckande dokumentation över vilka nätverk medarbetare vid avdelningen för regional utveckling deltar i.

Det framkommer även av intervjuer att det idag upplevs finnas upparbetade arbetssätt för såväl strategiarbete som hantering av 1:1-medel, men att det inte är dokumenterat. Arbete uppges pågå med att dokumentera verksamhetens processer i högre utsträckning.

Bedömning

Har nämnden tillsett att det finns en tydlig process för arbetet med de här aktuella frågorna?

Bedömning: delvis

Det regionala utvecklingsansvaret kännetecknas av komplexitet, där flernivåstyrning liksom tvärsektorieellt agerande fordras. En regional utvecklingsnämnds rådighet är därför begränsad, och det är inte fullt ut möjligt för en sådan nämnd att tillse att det finns tydliga processer i alla avseenden. De tidigare nämnda insats- och handlingsplanerna för Värmlandsstrategin utgör en grund för att skapa tydliga processer för arbetet inom de olika verksamhetsdelarna. Samtidigt lyfts från organisationen fram behovet av att i det regionala utvecklingsarbetet kunna arbeta flexibelt. Inom avdelningen Regional utveckling har en organisation skapats som förhåller sig till detta. Vidare ser vi behov av att öka graden av dokumenterade processbeskrivningar för fler delar av regionala utvecklingsarbetet som nämnden ansvarar för, inte minst för att minska sårbarheten. Inom ramen för granskningen har det framkommit att det föreligger sådana ambitioner och att vissa mått och steg vidtagits. En sådan utveckling välkomnar vi.

Arbete kopplat till styrdokument

Revisionsfråga 3: Sker arbetet med närings- och arbetslivets utveckling i enlighet med fastställda styrdokument och på ett övrigt ändamålsenligt sätt?

lakttagelser

I det följande redovisas iakttagelser baserade på de olika typer av uppföljning av det regionala utvecklingsarbetet som görs, i syfte att skapa underlag för att bedöma revisionsfrågan.

Varje år rapporterar Region Värmland sitt regionala utvecklingsarbete till Tillväxtverket utifrån en redan angiven mall. I *Återrapportering av villkorsbeslut 2021* återrapporteras arbetet kopplat till det regionala utvecklingsarbetet, fördelningen av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, samverkan med andra aktörer, hållbarhet i det regionala utvecklingssamarbetet och arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala utvecklingsarbetet.

I återrapporteringen av det regionala utvecklingsarbetet diskuteras den regionala utvecklingsstrategin och aktuella utmaningar, likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet, kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet, innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet samt tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation.

Av återrapporteringen av den regionala utvecklingsstrategin framgår att under första halvan av 2021 låg fokus på framtagandet av Värmlandsstrategin 2040 som sedan antogs i juni 2021. Efter att Värmlandsstrategin antagits togs kommunikationsmaterial för implementering fram och presentationer om den valda riktningen arrangerades. En uppstartskonferens för genomförandet av strategin, som riktade sig till en bred målgrupp av organisationer, hölls digitalt i oktober 2021. Under hösten genomfördes även dialoger om metoder och möjligt stöd för implementeringen av strategin i Värmland. Utmaningar under 2021 har bland annat varit kopplade till coronapandemin, där näringslivet behövt stöttning, och där regionen har haft ett större behov av statistik och kommunikation kring läget på arbetsmarknaden. Åldrande befolkning och låg utbildningsnivå nämns också som utmaningar.

Under området likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd framgår att det finns ett regionalt serviceprogram och att regionen arbetat för att kommunerna ska upprätta kommunala serviceplaner under år 2019-2021. De kommunala serviceplanerna beskriver det hållbarhetsarbete som finns i kommunerna som är kopplat till Agenda 2030 och genom kommunernas arbete med hållbarhet bidrar de till Värmlandsstrategins gemensamma arbete. Även arbetet med hållbara företagsstöd har intensifierats i samverkan med Tillväxtverket och kopplar tydligt till att nå målen i Agenda 2030. Regionen har även drivit ett EU-finansierat ramprojekt ("Miljödriven tillväxt") för ökade satsningar för mer företag. Under 2021 har mycket kraft lagts på att ta fram strategier och program, bland annat Värmlandsstrategin och strategin för smart specialisering.

Flera insatser har gjorts, bland annat samarbete med flera regionala aktörer för att öka andelen hållbart resande.

Kopplat till Agenda 2030 har aktiviteter utarbetats för ökad hållbarhet i kommersiell service. Tillsammans med sju län/regioner har även rådgivningsinsatser genomförts till dagligvarubutiker, drivmedelsstationer eller servicepunkter för att stärka målgruppen inom ekonomi, sociala frågor och miljöfrågor. Vidare har en digital plattform för samordnad varudistribution testats i flertalet kommuner i Värmland som en pilotstudie, ett initiativ från Tillväxtverket för att effektivisera transporter till glesbefolkade områden.

När det kommer till kompetensförsörjning och kompetensutveckling framgår det av återrapporteringen att Region Värmland år 2020 initierade bildandet av ett regionalt omställningsråd i syfte att parallellt fokusera på både det kort- och långsiktiga omställningsarbetet. Region Värmland har på uppdrag av omställningsrådet arbetat fram ett underlag och en struktur för en handlingsplan som baseras på ett detaljerat kunskapsunderlag från rapporter, analyser och Värmlandsstrategin i syfte att åskådliggöra utmaningar inom kompetensförsörjningen i Värmland. Flera aktiviteter vad gäller kompetensförsörjningsområdet har genomförts, bland annat att Region Värmland deltar i arbetet med att ta fram en regional handlingsplan för Norra Mellansverige inom ramen för Europeiska Socialfonden. Som en del i det arbetet har en socioekonomisk analys tagits fram och Värmland har mycket annat kunskapsunderlag att bidra med, bland annat den regionala kompetensförsörjningsrapporten och Värmlandsstrategin.

Av avsnittet om innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande framgår att en stor del av arbetet kopplat till detta område har handlat om att utarbeta förslaget till den nya strategin för smart specialisering. Samarbetsavtal och grundfinansiering av kärnverksamheten har utarbetats för näringslivsklustrena. I det arbetet har hållbarhetsfrågor varit en tydlig del av kvalitetsuppföljningsarbetet. Region Värmland har även stöttat de värmländska klustrens fortsatta deltagande i nätverket. Kopplat till Värmlandsstrategin har bl a projekten Innovationsarenor besöksnäringen i Värmland och Utvecklingskontor västra Värmland genomförts.

Kopplat till området digital kommunikation och transportsystem och den regionala utvecklingsstrategin har flera aktiviteter genomförts, exempelvis en revidering av länstransportplanen och arbete med bredbandsutbyggnad. Under år 2021 har bredbandsprojekt finansierade av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) samt medfinansiering av nätägare bedrivits.

Större delen av medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder har gått till företagsstöd då behovet av stöd var stort under år 2021 i Region Värmland. Anslaget har bidragit genom:

- Satsningar till projekt som utvecklar landsbygden och dess förutsättningar för att vara attraktiva miljöer för permanent boende

- Satsningar på projekt inom kompetensförsörjning som ska möta det kompensatoriska uppdraget i länet och minska den könssegregerade arbetsmarknaden
- Satsningar på projekt för att finna framtidens innovatörer och entreprenörer - smart specialisering
- Satsningar på företag och näringsliv utanför de större tätorterna
- Hållbarhetssäkring av samtliga projektansökningar
- Bidragit med satsningar på utbyggnad av bredband och digital kompetens
- Värmlandsstrategin lyfter vikten av att det ska vara möjligt att bo och leva i hela regionen. När insatser/projekt bereds och beslutas är det viktigt att satsningarna kopplar till genomförandet av strategin.

Enligt åiterrapportering av samverkan med andra aktörer har samverkan med länsstyrelsen, andra statliga myndigheter, kommuner, organisationer och näringsliv skett. Kopplat till den regionala utvecklingsstrategin har dialog om utformningen av Värmlandsstrategin 2040 förts tillsammans med sakkunniga, länsledning och kommuner. Andra samarbetsområden med dessa aktörer har varit infrastruktur, jämställdhet, kompetensförsörjning, näringslivsfrågor, regionala serviceprogrammet, samordning av energi- och klimatrådgivning, landsbygdsutveckling och kommersiell service samt vägar till hållbar utveckling. Samverkan har skett genom dialog med olika aktörer, olika kluster, kommunnätverk och deltagande i projekt.

Av *Verksamhetsplan 2022* framgår gemensamma prioriteringar för verksamheten Regional utveckling, bland annat implementering av Värmlandsstrategin inom verksamhetsområdet och hitta former för hållbarhetsintegrering av arbetet. För alla strategiområden finns prioritering med planerade aktiviteter och med koppling till styrande dokument. Påverkansarbete, framtagande av handlingsplaner och strategier och utveckling av samverkan är några av de aktiviteter som genomförs för varje strategiområde. Ansvarig utförare är respektive strateg.

Även beskrivningar av projekt på Regional utveckling finns i verksamhetsplanen med projektnamn, projekttid, projektets övergripande syfte och mål samt koppling till strategiområde/områden. De projekt som nämns är följande:

- Miljödriven tillväxt
- Dialog Sverige-Norge
- Verksamt Värmland 2.0 - för ett inkluderande företagsfrämjande system
- Bioeconomy Regions in Scandinavia
- Attraktionskraft Värmland
- Exportprogram Värmland
- Smart specialisering i Norra Mellansverige

Dessa projekt kopplar till strategiområden i Värmlandsstrategin 2040.

Verksamhetsplanen innehåller planerade aktiviteter för gemensamma prioriteringar, strategiområden samt stödfunktioner.

I *Delårsrapport 2022* för regionala utvecklingsnämnden görs en uppföljning av resultatmålen utifrån nämndens mätplan. Mätplanen innebär en sammantagen analys för nämndens måluppfyllelse baserad på en kvalitativ uppföljning bestående av aktivitetsredovisningar, fördjupningar och summeringar. Kvantitativa mått och olika former av statistik används också som underlag i den sammantagna analysen.

Resultatmålet "Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland" kommer delvis att uppnås för 2022. Analysen visar att regionala utvecklingsnämnden i stor utsträckning varit framgångsrik i krisarbetet i samband mot coronapandemin och hittade insatser som bedöms ha haft god nytta för det värmländska näringslivet. Andra områden, som utveckling av livsmedelsproduktionen, påverkansarbete i regionala utvecklingsfrågor och basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer, är nya utvecklingsområden där verksamheten arbetar med att forma strategier och arbetssätt, och där det inte går att påvisa några effekter förrän på längre sikt. Utvecklingen inom bredbandsutbyggnaden bedömdes gå åt fel håll, då Värmland tidigare inte fått ta någon större del av det statliga stödet. Många projekt och insatser görs inom området innovation och näringslivsutveckling. Värmland anses vara ett framgångsrikt län inom sina smarta specialiseringar.

En genomgående uppföljning av särskilda fokusområden i nämndplanen 2022 finns i delårsrapporten. Aktiviteter har gjorts kopplat till alla fokusområden, bland annat har man genomfört dialogtillfällen, nationella möten mellan nätverket för RUS-samordnare och myndighetsnätverk, antagning av planer och strategier, framtagande av färdplaner, rapporter och förstudier, deltagande i piloter, seminarier/workshops och konferenser, deltagande i europeiska nätverk m.m.

Av nämndplan framgår att det pågår en mängd olika projekt i Region Värmlands regi, eller med stöttning från Region Värmland, som stärker arbetet inom de olika strategiområdena.

Av intervjuer framgår att regionens roll är lite diffus när det kommer till näringslivsområdet. Det är många som allmänt inte förstår det regionala utvecklingsuppdraget och det har pågått diskussioner länge om vem som ska göra vad. Det finns en ny etableringsfunktion på plats. Det finns även en uppfattning om att kommunerna inte riktigt är medvetna om uppdraget Regional utveckling har och att detta måste förbättras.

Under intervjuer med såväl tjänstepersoner som förtroendevalda framkommer en uppfattning att det regionala utvecklingsuppdraget, som är långsiktigt till sin karaktär, riskerar att hämmas av den relativt kortsiktiga planerings- och budgeteringshorisonten som karakteriserar en region, dvs att planering och resurssättning sker på ettårsbasis (med utblick ytterligare två år).

Bedömning

Sker arbetet med närings- och arbetslivets utveckling i enlighet med fastställda styrdokument och på ett övrigt ändamålsenligt sätt?

Bedömning: delvis

Nämnden säkerställer att arbetet på en övergripande nivå sker i enlighet med aktuella styrdokument, genom en välstrukturerad nämndplan som bryts ned av Avdelningen Regional utveckling till en verksamhetsplan samt en uppföljning i delårsrapport och verksamhetsberättelse. Som tidigare konstaterats pågår dock ett viktigt arbete att uppdatera eller utveckla nya insats- och handlingsplaner för olika delstrategier, vilket vi bedömer vara ett angeläget område. Vår uppfattning är att nämnden har system på plats för att säkerställa en tillräcklig uppföljning av genomfört arbete, inte minst genom en strukturerad nämndplan.

När det gäller om arbetet sker på ett ändamålsenligt sätt kan vi utifrån genomförd granskning inte identifiera några uppenbara brister, men väl konstatera att det är en generell utmaning att mäta resultat och effekter av det regionala utvecklingsarbetet. Vi kan konstatera att nämnden tillser att det planeras för och genomförs en lång rad aktiviteter, samt att uppföljning av indikatorer och genomförda aktiviteter sker, men huruvida dessa har ett kausalt samband är inte möjligt att bedöma inom ramen för granskningen. Inom nämnden finns ambitioner att utveckla uppföljning och utvärdering

Nämndens uppdrag och uppföljning

Revisionsfråga 4: Hur säkerställer nämnden att arbetet med närings- och arbetslivets utveckling sker i enlighet med nämndens uppdrag och på ett ändamålsenligt sätt?

Iakttagelser

I verksamhetsplanen finns en mätplan för att utvärdera om verksamheten nått de mål som regionala utvecklingsnämnden satt upp. I mätplanen följs viktiga indikatorer upp, till stora delar utifrån Värmlandsstrategin 2040, och resultaten från indikatorerna kopplas till de aktiviteter som genomförts i ett försök att analysera hur verksamheten bidrar till stärkt hållbar tillväxt och utveckling i Värmland. I verksamhetsplanen finns de prioriterade aktiviteter för året som ska bidra till måluppfyllelse. Analysen som genomförs syftar till att bedöma måluppfyllelsen, samt en utvärdering av vilka insatser och åtgärder som bedöms ha avsedd effekt inom det regionala utvecklingsansvaret.

Uppföljning av resultatmål och fokusområden i nämndplan görs i delårsrapporten. Se även iakttagelser under revisionsfråga 3. En uppföljning av mätplanen görs även där mätområde, indikator och resultat för delår presenteras följt av en analys av effekt och påverkan utifrån de olika insatser och aktiviteter som genomförts.

Av årsredovisningen framgår uppföljning av resultatmål, mätplan 2021 och prioriteringar i nämndplan 2021. Även där görs en genomgång av aktiviteter och mätplanen följs upp på samma sätt som i delårsrapporten.

I *Återrapportering av villkorsbeslut (senast tillgängliga avser år 2021)* återrapporteras arbetet kopplat till det regionala utvecklingsarbetet, fördelningen av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, samverkan med andra aktörer, hållbarhet i det regionala utvecklingssamarbetet och arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala utvecklingsarbetet till Tillväxtverket. Nämnden får ta del av återrapporteringen i sin helhet.

Av intervjuer framgår att det genomförs en uppföljning av verksamheten till nämnden inför beslutande av verksamhetsplanen. Verksamhetsplanen är ett tjänstemannaverktyg men antas av nämnden. Det framgår även under intervjuer att uppföljningen av regionala utvecklingsstrategin varit bra under de senaste åren, men att man inte följt upp den senaste versionen av strategin ännu. Man har inte heller kunnat landa i några mål eller hur de ska mätas. Nämnden har ett stort intresse för verksamheten och är måna om att tillgängliga resurser används på rätt sätt.

Kort om nämndens syn på sin roll

Vid intervjuer framgår att nämnden är den som ser till att hålla liv i Värmlandsstrategin. Nämnden kan komma med inspel och trycka på nya områden som ska prioriteras. Nämnden har möten med olika aktörer runt omkring i regionen för att säkerställa känslan av gemensamt ägarskap men också för att ställa krav på aktörerna. Det upplevs finnas god samsyn i nämnden. Rapportering till nämnden sker genom delårsrapport, årsredovisning och återrapportering av villkorsbeslut. Projektuppföljning görs sällan på nämndnivå. Däremot har nämnden återkommande besök från klusterledare för uppföljning av både pågående projekt och samarbetet i stort.

Nämnden har sedan bildandet arbetat mycket med att finna politikernas roll i det regionala utvecklingsarbetet. Det framkommer att nämnden verkar för att åstadkomma en anpassning av styrning och former för detta som passar det regionala utvecklingsarbetet. Ett hinder som nämns är höga krav på dokumentation och redovisning samtidigt som man ska arbeta med innovation och vara flexibel. Ett annat hinder för nämndens verksamhet är regionens budgetprinciper. En uppfattning finns om att medel som budgeterats och som inte använts vid räkenskapsårets slut riskerar att brinna inne. En annan budgetlogik för regional utveckling önskas som möjliggör mer långsiktiga satsningar.

Bedömning

Hur säkerställer nämnden att arbetet med närings- och arbetslivets utveckling sker i enlighet med nämndens uppdrag och på ett ändamålsenligt sätt?

Bedömning: tillräckligt

Sedan den regionala utvecklingsnämndens bildande, och jämfört med läget vid tidigare granskning (2019) kan vi konstatera att nämnden åstadkommit en styrning och uppföljning som är väl anpassad till gällande struktur i Region Värmland. Vår bedömning är att nämnden och dess förvaltning därtill på ett föredömligt sätt förmått att i nämndplan och verksamhetsplan integrera den mångfald av styrdokument som på olika sätt påverkar det regionala utvecklingsarbetet. I jämförelse med andra regioner är vår uppfattning att regionala utvecklingsnämnden i Region Värmland kommit långt i dessa avseenden. Samtidigt kan vi konstatera att nämnden och dess förvaltning själva ser svårigheter med att fullt ut kunna agera på ett ändamålsenligt sätt utifrån de långsiktiga ambitioner som kännetecknar det regionala utvecklingsarbetet, givet den budgetstyrning som tillämpas i Region Värmlands samlade verksamhet. Därtill finns generellt en utmaning med att kunna påvisa samband mellan genomförda insatser och påverkan av

dessa på den faktiska regionala utvecklingen. Vi menar därför att nämnden bör fortsätta utveckla formerna för uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet i stort, där befintlig handlingsplan för uppföljning och lärande av Värmlandsstrategin utgör en god grund.

Uppföljning av tidigare granskningar

Revisionsfråga 5: Har åtgärder vidtagits med anledning av de brister och de förbättringsförslag som framfördes i granskningarna 2019 och 2020?

lakttagelser

Granskning av regional utveckling (2019)

År 2019 gjordes en granskning av regional utveckling. Syftet med granskningen var att granska om regionstyrelsen samt regionala utvecklingsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, hade en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende den regionala utvecklingen inom regionen på en övergripande nivå. Den samlade bedömningen var att regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden delvis hade en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende den regionala utvecklingen inom regionen på en övergripande nivå.

Nämnden inkom med svar till regionens revisorer 2020-03-27 där man besvarade rekommendationerna. Se tabell 2 för rekommendationer och sammanfattning av svar.

Vi har erhållit skriftlig redovisning från Regional utveckling för att följa upp vilka åtgärder som vidtagits sedan rapporten 2019.

Tabell 2. Rekommendationer och svar rapport 2019

Rekommendation	Sammanfattning av svar
1. Upprätta en implementeringsplan som omfattar nämndens mest väsentliga styrdokument. Implementeringsplanen kan med fördel användas för att tydliggöra på vilka nivåer de olika styrdokumenterna ska implementeras	Nämnden instämde med rekommendationen. Regional tillväxt har enligt internkontrollplan 2019 gjort en uppföljning av viktiga strategier/styrdokument för verksamheten. [...] Utöver ovan nämnda strategier anses följande styrdokument som antagits av regionala utvecklingsnämnden vara väsentliga, och bör därmed ingå i en implementeringsplan: [lista på styrdokument]
2. Säkerställa tillräcklig internkontroll över nämndens verksamheter	Nämnden instämde med rekommendationen. Under hösten 2020 ska regionala utvecklingsnämnden arbeta med riskanalys inför upprättandet av internkontrollplan för 2021. Internkontrollplanen ska innehålla beskrivning av risk, riskbedömning, åtgärder för att minska/ta bort risk, metod för kontroll, hur ofta kontroll ska göras, ansvar för att utföra kontroll samt tidpunkt för rapportering till nämnd. Vidare ska internkontrollplanen 2021 inte vara en del av nämndplanen, såsom

	var fallet med internkontrollplanen 2020, utan istället hanteras som ett eget ärende.
3. Utvärdera samverkan med värmlandskommunerna för det regionala utvecklingsarbetet	Nämnden instämde med rekommendationen, men ansåg att tidpunkten för utvärderingen bör följa det som stipuleras av samverkansavtalet mellan Region Värmland och värmlandskommunerna.

Rekommendation 1:

Av skriftlig redovisning framgår att sedan granskningen genomfördes har fokus varit på arbetet med framtagandet av Värmlandsstrategin, och därefter en struktur för insats- och handlingsplaner som just nu håller på att arbetas fram. Pandemin har påverkat och försenat arbetet med framtagandet av Värmlandsstrategin och nya styrdokument kopplade till denna.

Regional utveckling understryker att man i framtagandet av styrdokumentet, enligt den nya strukturen för insats- och handlingsplaner, är mån om att ha en förankringsprocess som också ska vara en del av implementeringen. Varje strateg arbetar med styrdokumentet via sina nätverk, och i detta arbete förankras och implementeras styrdokumentet samtidigt.

Med anledning av ovanstående menar Regional utveckling att behovet av en implementeringsplan måste omvärderas. Regional utveckling anser snarare att det vore ett misslyckande för avdelningens samverkansarbete om det skulle behövas en separat handlingsplan för implementering. Förankring och implementering är en del av framtagningsprocessen.

Bedömning: PwC delar nämndens uppfattning att en implementeringsplan som sådan inte längre är relevant, samt att nämnden har skapat en tydlig planering för konkretisering av RUS i handlings -och insatsplaner. Vi bedömer därmed att rekommendationen är hanterad på ändamålsenligt sätt.

Rekommendation 2:

När det kommer till rekommendationen om internkontroll redovisas att det finns en fungerande modell och rutin för arbetet med internkontroll. En internkontrollplan tas fram varje år efter genomförd riskanalys.

Bedömning: PwC kan konstatera att nämnden nu, tre år efter genomförd granskning, har samma struktur på sin planering av såväl internkontroll som ekonomi och verksamhet i övrigt, som Regionens övriga nämnder och styrelser. Vi bedömer att rekommendationen är hanterad på ändamålsenligt sätt.

Rekommendation 3:

Angående utvärdering av samverkan med värmlandskommunerna för det regionala utvecklingsarbetet redovisas att Regionala utvecklingsnämnden hänvisade redan i

svaret på granskningen till att regionstyrelsen och Värmlandsrådet äger frågan om samverkan med kommunerna. En utvärdering av samverkansavtalet gjordes våren 2021.

Bedömning: PwC har tagit del av utvärdering av samverkansavtalet och kan konstatera att nämnden hanterat lämnad rekommendation på ett ändamålsenligt sätt.

Granskning av hantering av statliga medel för regionalt tillväxtarbete (2020)

År 2020 genomfördes en granskning av hantering av statliga medel för regionalt tillväxtarbete. Syftet med granskningen var att bedöma om regionstyrelsen samt regionala utvecklingsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, hade en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende hanteringen av statliga medel för regionalt tillväxtarbete. Den samlade bedömningen var att regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, delvis hade en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende hanteringen av statliga medel.

Nämnden inkom med svar till regionens revisorer 2021-03-09 där man besvarade alla rekommendationer. Se tabell 3 för rekommendationer och sammanfattning av svar.

Vi har fått skriftliga svar från Regional utveckling för att följa upp vilka åtgärder som vidtagits sedan rapporten 2020.

Tabell 3. Rekommendationer och svar rapport 2020

Rekommendation	Sammanfattning av svar
<p>1. Säkerställ systematisk uppföljning och utvärdering av 1:1-medlen, med syfte att kontrollera att projekten använder medlen på avsett vis. Överväg en årlig samlad resultatuppföljning i nämnden avseende avslutade projekt samt en utvärdering/analys av det samlade arbetet med 1:1-medel.</p>	<p>Nämnden instämde med rekommendationen, men vill framhålla att 1:1-medel redan är omgärdade av kontroller som säkerställer att de används på avsett vis.</p> <p>Regionala utvecklingsnämnden instämde dock i att uppföljning, utvärdering och analys av användningen av det samlade arbetet med 1:1-medel kan utvecklas och förbättras.</p>
<p>2. Tillse att roller och ansvar i tjänstemannaorganisationen tydliggörs, för att säkerställa en enhetlig hantering av ärenden och minska sårbarheten i beredningsprocessen.</p>	<p>Nämnden instämde med rekommendationen.</p> <p>Det pågår ett arbete med att kartlägga processer samt upprätta rutiner och lathundar för beredningsprocess/hantering av 1:1-medlen, i syfte att tydliggöra olika roller och ansvar i processerna.</p> <p>Arbetet kommer att resultera i en tydligare ansvarsfördelning och samordning av olika roller.</p>
<p>3. Tillse att riktlinjer rörande handläggning och uppföljning för företagsstöd dokumenteras. Tillse även att riktlinjer för uppföljning rörande projektmedel samt hantering av jävssituationer dokumenteras.</p>	<p>Nämnden instämde med rekommendationen.</p> <p>Riktlinjer för handläggning och uppföljning av företagsstöd och stöd till kommersiell service har fastställts av regionala utvecklingsnämnden vid sammanträdet 2 februari 2021.</p> <p>Riktlinjer för uppföljning av projektmedel behöver utvecklas vad gäller projektresultat.</p> <p>Arbete pågår med att skapa en rutin för uppföljning i samband med det ovan nämnda arbetet med att kartlägga processerna mellan olika roller och funktioner.</p> <p>En tydlig rutin behöver tas fram för hur att dokumentera hur jävssituationerna hanteras i praktiken.</p>
<p>4. Säkerställ att kontrollmomenten avseende 1:1-medel avseende metod, tidpunkt och ansvar tydliggörs.</p>	<p>Nämnden instämde med rekommendationen.</p> <p>Regionala utvecklingsnämnden har tagit fram en internkontrollplan för 2021 som tydliggör metod, tidpunkt och ansvar för alla de kontrollmoment planen omfattar.</p>
<p>5. Överväg en dokumenterad inriktning för regionens arbete som aktör avseende 1:1-medel</p>	<p>Nämnden instämde inte med rekommendationen.</p> <p>Regionala utvecklingsnämnden anser att det genom olika styrdokument (som till exempel nämndplanen) finns en tillräcklig dokumenterad inriktning kring hur nämnden ska förhålla sig som aktör avseende 1:1-medlen.</p>

Rekommendation 1:

På rekommendationen gällande systematisk uppföljning och utvärdering av 1:1-medlen svarar nämnden i ett skriftligt svar att en systematisk kontroll av medlens användning sker löpande genom projektens lägesrapportering och slutrapportering.

Lägesrapporterna läses av beredningshandläggare så att projektet följer projektmålen enligt beslut. Denna rutin har utvecklats kontinuerligt sedan granskningen, och följs upp genom internkontrollen.

Redan i svaret på granskningsrapporten framhöll regionala utvecklingsnämnden att 1:1-medel är omgärdade av kontroller som säkerställer att de används på avsett vis. Nämnden är skyldig att göra en årlig återrapportering av villkorsbeslutet för 1:1-medlen. Återrapporteringen skickas in till Tillväxtverket och nämnden får en föredragning av innehållet i rapporten. På så sätt får nämnden redan en årlig samlad resultatuppföljning av arbetet med 1:1-medel.

Det sker även löpande rapportering till Tillväxtverket gällande bemyndigandet och anslagsförbrukning.

Regional utvecklings analysfunktion och beredning har under 2022 arbetat fram en modell för aggregerad analys utifrån lägesrapporter som kan indikera om behov finns att djupdyka i någon del. Tanken är att avdelningen från 2023 ska tillämpa modellen för att på så sätt utveckla kvalitén.

Alla beslut om företagsstöd följs upp löpande, vanligtvis i samband med redovisning och utbetalning av bidrag. I samband med slutredovisning sker en genomgång och om det finns behov gör man även kontroll på plats.

Det pågår ett arbete för att hitta en årlig uppföljningsmodell för alla pågående insatser, men hittills har man inte hittat någon bra modell. Tidigare arbete har varit alldeles för tidskrävande och ineffektivt. Förhoppningen är att man genom utvecklingsarbete i NYPS ska få en automatiserad uppföljning av ärenden, men än så länge ser det ut som man är långt ifrån en sådan lösning. Nyps är ett datorsystem för projekt- och stödärendehantering, som utvecklats av Tillväxtverket. Pandemin gjorde att allt utvecklingsarbete inom företagsstöd blev eftersatt, så i dagsläget är det oklart hur tidplanen ser ut för en sådan lösning.

Utöver ovanstående uppföljningar gör analysavdelningen på Regional utveckling kvantitativa och kvalitativa analysrapporter rörande olika former av företagsstöd. En resurs har tillsatts för att utveckla en systematisk uppföljning av stöden. Dialog med hur andra regioner gör är inledd, också för att identifiera vad som går att göra som inte är beroende av utvecklingen av NYPS.

Bedömning: PwC kan konstatera att nämnden arbetat aktivt med att stärka uppföljning av användande av regionala tillväxtmedel, och vidtagit flera åtgärder inom området. Vi bedömer att rekommendationen i allt väsentligt är ändamålsenligt hanterad.

Rekommendation 2:

Angående rekommendationen om att tillse att roller och ansvar i tjänstemannaorganisationen tydliggörs svarar nämnden att arbetet med rollbeskrivningar och ansvarsfördelning är ett just nu pågående utvecklingsarbete inom hela avdelningen, och således även inom beredning och projektekonomi.

Lathund för processen avseende beredningsarbete finns, dock inte i form av processkarta.

Rollbeskrivningar håller på att tas fram i projektekonomgruppen. Man har lagt fram en plan för att sprida kompetenserna och minska sårbarheten genom att utveckla nya arbetssätt, rutiner och nya mallar. I planen har olika aktiviteter identifierats för att sprida kompetensen så att fler bär kunskapen.

Det kan även nämnas att man tagit fram en processbeskrivning gällande interna projekt (oavsett om finansieringen avser 1:1 eller ERP) för att säkerställa att det blir bra projekt och en transparent process.

Bedömning: PwC ser positivt på pågående arbete med att skapa ökad struktur och dokumentering av de arbetsprocesser som genomförs i verksamheten. Vi bedömer rekommendationen som delvis hanterad.

Rekommendation 3:

Gällande rekommendationen att tillse att riktlinjer rörande handläggning och uppföljning för företagsstöd dokumenteras svarar nämnden att riktlinjer för företagsstöd fanns framtagna redan vid tiden för granskningsrapporten och har redan redovisats.

Riktlinjerna för projekt sammanfattas nedan:

När ett projekt blir beslutat skickas samtidigt som beslut ut de "allmänna villkoren" där det tydliggörs att vid varje rekvisition (ansökan om utbetalning) ska en lägesrapport bifogas. I lägesrapporten ska det tydliggöras vad projektet arbetat med under perioden.

Gången kring uppföljning:

1. Projekt beviljas
2. Projektägare får beslutet och de allmänna villkor (där det tydliggörs vad som förväntas utav dem under projektets gång)
3. Ansvarig handläggare + ekonom har ett uppstartsmöte med projektägare där vi tydliggör muntligt de allmänna villkoren samt vad som förväntas av dem under projektets gång.
4. Projektägare rekvirerar (ansöker om utbetalning) högst en gång i månaden till minst en gång var sjätte månad, när de ansöker om utbetalning behöver de alltid skicka med en lägesrapport. Projektekonomi får inte betala ut medel innan handläggare har godkänt lägesrapporten. (Internkontrollen ska säkerställa att detta görs på rätt sätt).

5. Vid projektets slut ska en större rapport inkomma (en slutrapport). Vid projektets slut hålls även ett fysiskt möte där projektet diskuteras, och det finns mall för detta möte. Här deltar projektägare, handläggare och ekonom.

Angående jäv så har Regional utveckling inte några egna, interna riktlinjer eller dokument kring detta, utan ska följa det övergripande dokumentet för Region Värmland kring representationer, mutor och jäv, se bifogat dokument. Vidare måste man i handläggningssystemet som används (och måste använda sig av för att kunna bevilja medel) klicka i att man inte är jäviga.

Just nu pågår arbete med att hitta nya rutiner för att omhänderta olika projektresultat på ett bättre sätt, så att erfarenheterna från dessa tas tillvara i nya projekt på ett tydligt sätt. Arbetet syftar till att skapa bättre kontroll, det är viktigt att se vad projekten leder till så att inte medel går till likartade projekt.

Bedömning: PwC bedömer att rekommendationen är ändamålsenligt hanterad.

Rekommendation 4:

En av rekommendationerna var att säkerställa att kontrollmomenten avseende 1:1-medel avseende metod, tidpunkt och ansvar tydliggörs. Av det skriftliga svaret framkommer att detta följs upp via internkontrollen varje år via stickprovskontroller.

Bedömning: PwC har tagit del av internkontrollplan för 2022 och bedömer att rekommendationen är ändamålsenligt hanterad.

Rekommendation 5:

När det kommer till rekommendationen om att överväga en dokumenterad inriktning för regionens arbete som aktör avseende 1:1-medel svarade nämnden att den regionala utvecklingsnämnden inte instämde i revisorernas rekommendation och har samma inställning fortfarande.

I detta sammanhang kan nämnas att avdelningen arbetar fram en finansieringsplan för att tydliggöra verksamhetens arbete med olika finansieringsverktyg, bland annat 1:1 medel. Finansieringsplanen kommer dock inte att staka ut inriktningen eller visa på en prioritering mellan olika fonder eller liknande.

Bedömning: PwC bedömer att rekommendationen inte är hanterad.

Bedömning

Har åtgärder vidtagits med anledning av de brister och de förbättringsförslag som framfördes i granskningarna 2019 och 2020?

Ja

Sammantaget gör vi bedömningen att regionala utvecklingsnämnden i allt väsentligt vidtagit ändamålsenliga åtgärder för att hantera de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar.

Samlad bedömning och rekommendationer

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Värmland genomfört en granskning av den regionala utvecklingsnämnden. Granskningens syfte har varit att granska om Regionala utvecklingsnämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende sitt uppdrag att ansvara, utifrån ett regionalt tillväxtperspektiv, för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden inte helt har säkerställt en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende sitt uppdrag. Vi bedömer dock att nämnden kommit långt i arbetet att skapa ett system för att säkerställa en ändamålsenlig styrning av en mycket komplex verksamhet. Vi bedömer också att nämnden i allt väsentligt vidtagit ändamålsenliga åtgärder utifrån tidigare genomförda granskningar.

Vi ser det som viktigt att nämnden prioriterar att under kommande år får på plats nya eller uppdaterade insats -och handlingsplaner, samt ökar graden av tydlighet i dokumenterade process -och rollbeskrivningar. Vi lämnar därför följande rekommendationer till nämnden:

- att slutföra påbörjat och planerat arbete för att fastställa de insats- och handlingsplaner som kan konkretisera Värmlandsstrategin
- att bibehålla den struktur som skapats i nämndplan och verksamhetsplan vad gäller koppling mellan insatser och styrdokument
- att fortsätta utveckla formerna för uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet utifrån Värmlandsstrategin
- att vidmakthålla inriktningen att i ökad grad dokumentera arbetsprocesser och flöden i syfte att minska sårbarhet

Nedan framgår bedömningen av de revisionsfrågor som legat till grund för granskningen.

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Har nämnden fastställt styrdokument avseende sitt uppdrag att ansvara för frågor som rör närings- och arbetslivets utveckling?	Ja	
2. Har nämnden tillsett att det finns en tydlig process för arbetet med de här aktuella frågorna?	Delvis	

---

3. Sker arbetet med närings- och arbetslivets utveckling i enlighet med fastställda styrdokument och på ett i övrigt ändamålsenligt sätt?	Delvis	
4. Hur säkerställer nämnden att arbetet med närings- och arbetslivets utveckling sker i enlighet med nämndens uppdrag och på ett ändamålsenligt sätt?	Tillräckligt	
5. Har åtgärder vidtagits med anledning av de brister och de förbättringsförslag som framfördes i granskningarna 2019 och 2020?	Ja	

2023-01-12

Henrik Fagerlind

Projektleddare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Värmlands revisionskontor enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtal från 2022-09-06. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.